

Čas rajčat přichází

DŮVĚRNĚ ZNÁMÁ ZELENINA SE V EVROPĚ ROZŠÍŘILA AŽ V 19. STOLETÍ

Rajčata rozhodně nejsou ničím neznámým a nedostupným, a navíc už nejde ani o sezónní zeleninu, v obchodech jsou k dostání po celý rok. Ovšem většinou jde jenom o jakési barevné, takřka umělohmotné napodobeniny toho, jak by mělo opravdové rajče chutnat a vonět.

FOTO: ARCHIV

Složení

Minerální látky a vitamíny v rajčatech

(v mg na 100 g)

Draslík	295
Fosfor	25
Hořčík	20
Vápník	14
Železo	0,5
C	25
A	0,82
B1	0,03
Nicain	0,53

Rajčata obsahují také lycopin, antioxidant důležitý pro předcházení kardiovaskulárních a nádorových onemocnění. Je ho v rajčatech tím více, čím je plod zralější (od 3,4 mg až po 20,8). Zelená rajčata obsahují zdraví škodlivý alkaloid solanin.

Rajčata se už stala nedílnou součástí našeho jídelníčku. Většinou však kvůli supermarketovým skleníkovým napodobeninám pomalu přestáváme vědět, jak by vlastně měla chutnat a vonět. Pravda, najdou se speciální obchody, kde za tučnou částku dostanete kvalitní rajčata. A proč toto téma otvíráme právě nyní? Ještě je totiž čas, kdy se můžete pokusit udělat si radost z opravdového rajčete, když jejich semena vysejete do truhlíku.

Solanum lycopersicum

Rajče je dvouděložná rostlina z čeledi lilkovitých (*Solanum lycopersicum*). Je to jednoletá rostlina, která může dorůst do výšky až čtyř metrů. Pochází z Ameriky, do Evropy se rajčata odtud dostala dokonce dříve než brambory, které jsou ze stejné čeledi. Tam patří také papriky a tabák, ale rovněž jedovatý ruřík, blín a durman. Ostatně nezralé

plody rajčat obsahují alkaloid solanin, který po nadměrném požití dráždí nervovou soustavu, způsobuje rozpad červených krvinek, případně obrnu dechového centra. Solanin však při zrání z rajčat mizí a zralé plody jsou naopak velmi zdraví prospěšné (viz Složení).

Z Ameriky do Evropy

S kultivací divoce rostoucích rajčat začali 200 let před naším letopočtem Inkové a Aztékové. Do Evropy je přivezl podle některých zdrojů ze své druhé zaoceánské plavby v roce 1498 Kryštof Kolumbus, podle jiných to byl Hernán Cortéz v roce 1521. A z roku 1692 už existuje první ve španělštině tištěný recept s rajčaty.

V Itálii, kde se v kuchyni prakticky bez rajčat neobejdou, a tudíž se zdá, že sem patří odjakživa, se začala ve velkém pěstovat až v 19. století! V Německu, Rakousku a v čes-